

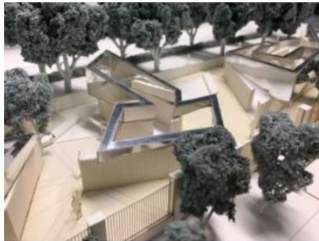
Blog

14 mrt 2018 Auteur

Blog – Architectuur in memoriam

[Architectuur](#)

Door Wiegert & Kaj – Onlangs verschenen in het nieuws verschillende berichten over architectuur in het belang van herinnering. Architect Daniel Libeskind was in het land om het eerste prototype van zijn Amsterdamse Holocaustmonument te bekijken, en op deze website verscheen een artikel over de Mount Herzl Memorial in Jeruzalem. Het blijkt dat architectuur een belangrijke schakel is in het fysiek maken van herinneringen, en zelfs in het behoud ervan. Voor ons dus hoogste tijd om hier aandacht aan te besteden.

Holocaust Namenmonument Amsterdam, beeld Studio Libeskind

Plaatsen en plekken

Deze voorbeelden zijn fysieke monumenten, objecten die volledig in dienst staan van de herinneringen. Het is architectuur vóór herinnering. Maar je kunt architectuur ook onderdeel maken van een herinnering. Deze architectuur van herinnering gaat uit van het concept dat architectuur een belangrijke rol speelt in het ophalen van herinneringen, als een basis waarvandaan je je gedachten verder uitbouwt.

Volgens filosoof Edward S. Casey, schrijver van het boek 'Remembering: A Phenomenological Study', is dat in totale leegte veel moeilijker. Hij definieert een plaats – anders dan een plek – als een fysieke locatie waar herinneringen kunnen worden opgeslagen en bewaard. Een lege kavel zou bijvoorbeeld als een plek worden beschouwd – een generieke, grenzeloze locale die 'geen bevestigingspunten heeft om onze herinneringen op te hangen, laat staan ze op te halen'. Een plaats daarentegen wordt gekenmerkt door functies en heeft een onderscheidend uiterlijk van andere plaatsen. Donlynn Lyndon, UC Berkely professor architectuur, concludeert: "Plaats verwijst naar ruimten die we ons kunnen voorstellen en kunnen overwegen." Een plek dus niet.

De natuur in?

Nu valt er over de precieze grens tussen plek en plaats te twisten (zelfs een nietszeggend struikje wordt essentieel wanneer je je voldoende lang op een plek begeeft). Toch is het duidelijk wat Casey en Lyndon bedoelen. Gemaakte omgeving geeft de handvatten die nodig zijn om een scherpe herinnering te bouwen. Maar hoe komt het dat mensen massaal naar de natuur trekken om het hoofd leeg te maken, of om gedachten op een rijtje te zetten?

Daar zijn verschillende theorieën over. Volgens een onderzoek van de University of Michigan krijgen mensen een beter geheugen van natuur. Je kunt dat vergelijken met achterstallige administratie. Neem een doos met een immer groeiend aantal brieven en facturen. Doordat het aantal blijft groeien, verdwijnt de structuur en wordt elk afzonderlijk papertje onderdeel van één massa. Wanneer je de administratie bij wil werken en elke brief op datum in mappen ordent, krijgt elk los schrijfsel weer betekenis. Daarnaast zorgt een nette administratie ook voor voldoende ordening om nieuwe facturen beter op te vangen. De natuur brengt de mens de mogelijkheid om structuur te brengen in die achterstallige administratie.

Recover all files

Waar de gebouwde omgeving structuur geeft om te herinneren, geeft natuur de ruimte om deze herinneringen te ordenen en te bewaren. Voor de laatste Namelok-collectie 'Recover all files' deden wij onderzoek naar het belang van herinneringen in architectuur. In ons ontwerp van het Anne Frank Huis museumcafé speelt de visie 'een ruimte voor bezinning en ordening te creëren' de hoofdrol. Dit heeft geresulteerd in een duidelijke ruimtelijke scheiding tussen rumoer en stilte, het werken met natuurlijke materialen en het toepassen van ingetogen vormen in een evenwichtig ontwerp. Misschien dat hier stiekem de drang naar natuur met betrekking tot dit onderwerp ook al in doorschemert.

Recover All Files door [Namelok](#)

Het is interessant te onderzoeken of deze kracht van de natuur per definitie de natuurlijke oorsprong van de natuur is, of dat dit met natuurlijke materialen en organische vormen taal door de mens na te bootsen is. De uitkomst van een dergelijk ontwerpgedachte zou zo maar eens van belang kunnen zijn in de almaar uitdijende stad.

Wiegert & Kaj, het creatieve duo achter architectuurlabel *Namelok* (voorheen *THIS IS WAT*), schrijft voor *de Architect* over de raakvlakken van architectuur met andere creatieve disciplines.

Namelok is een Rotterdams architectuurlabel met een focus op het ontwerpen van identiteit. Op deze manier kunnen ze de wereld vormgeven op een manier die net zo uniek, verrassend en stoutmoedig is als de mens. *Namelok* is de standaard voor iedereen die durft te onderscheiden. Zij werken op alle niveaus, van product tot architectuur tot stedelijke interventies – en alles tussenin.

Meer blogs van Wiegert & Kaj

Blog – De handreiking van Prada 8 mei 2018

Blog – Hoe minimalisme je leven beheerst 12 jul 2017

Blog – Millennial pink: hoe de nieuwe generatie kleur geeft aan architectuur 17 mei 2017

Blog – De nachtmerrie die Pinterest heet 19 apr 2017

Blog – Een blik op de fashion runway designs van het seizoen 23 feb 2017

Blog – De architect leert van: schoenenmerk Mascolori 19 jan 2017